

[Haugberg.]

rådene, må jeg finde obligatoriske skolenævn upåkrævede. Det vil ikke være rigtigt at påtvinge befolkningen obligatoriske skolenævn, når man ved, at tanken med oprettelsen af forældreråd er kørt fast ude blandt forældrene. Når man på trods af denne kendsgerning søger at få forældrerådene erstattet med obligatoriske skolenævn, finder jeg, at man går udenfor de regler, der bør gælde i et demokratisk samfund, og man nærmer sig efter min mening i betænkelig grad til de metoder, der anvendes i diktaturstaterne. Så er det efter min mening meget mere tiltalende og helt i overensstemmelse med vort folks begreb om kommunalt selvstyre, når man overlader til kommunalbestyrelsen selv at afgøre, om man vil have skolenævn eller ej.

I mange, mange år har der stået stor strid om lærernes afskedigelsesparagraf. Jeg har altid været en modstander af, at der skulle være en særstilling for folkeskolens lærerkår på dette område, og udviklingen har jo vist, at lærernes modstand mod denne særbestemmelse ikke har været forgæves. Oprindeligt var afskedigelsesparagraffen for lærere praktisk talt af en sådan beskaffenhed, at en skolekommission og en kommunalbestyrelse, når de var enige om det, kunne afskedige en lærer uden at føre noget som helst bevis for lærerens uanvendelighed. Bestemmelsen blev noget mildnet i 1933, og nu møder man igen bestemmelsen i det forelagte forslag i en ny udgave. Også denne gang er bestemmelsen forbedret i lærernes favør, men dog næppe i et sådant omfang, at lærernes kamp mod denne særparagraf vil høre op i fremtiden. Det er et ikke uvæsentligt fremskridt, at det udvalg, der skal behandle disse sager, efter forslaget kommer til at bestå af amtmanden, et af undervisningsministeren udpeget medlem og et medlem udpeget af amtsrådet. Dette sidste medlem er erstatning for et medlem, der tidligere var valgt af den kommunalbestyrelse, i hvis kommune sagen var rejst mod læreren. Det er indlysende, at det foreslåede udvalg er langt bedre end de udvalg, man hidtil har haft. Det foreslåede udvalg har den store fordel, at ingen af dets medlemmer er direkte part i sagen. Hidtil har det i disse sager også været således, at en sag mod en lærer, der ikke førte til afskedigelse, af de samme myndigheder, skolekommissionen og kommunalbestyrelsen, kunne rejses igen efter et års forløb på samme grundlag, som sagen oprindeligt var rejst på. Det har imidlertid vist sig, at der næsten aldrig var blevet ro om disse spørgsmål, når et år var

gået, og man har derfor nu foreslået, at udvalgets afgørelse skal være endelig. At forslaget er en afgjort forbedring både for lærerne og befolkningen, kan der næppe være tvivl om.

Spørgsmålet om amtsskolekonsulenternes beføjelser har, siden disse stillinger i 1933 blev oprettet, været diskuteret mange gange. Det hedder bl. a. i den nugældende tilsynslovs § 19, stk. 5, at amtsskolekonsulenten på grundlag af sine besøg ved amtets skoler skal give en årlig indberetning, der gennem skoledirektionen skal indsendes til undervisningsministeriet. Men fra en bestemt side hævder man i henhold til den gældende lovs § 18, stk. 2, at amtsskolekonsulenten kun har ret til at besøge amtets skoler efter tilkaldelse. I det foreliggende lovforslags § 22, stk. 2, står der, at amtsskolekonsulenten skal besøge amtets skoler efter skoledirektionens nærmere anvisning. Da man i forslaget bibeholder bestemmelsen om, at amtsskolekonsulenten som hidtil skal indsende årsberetning om amtets skoler, ville jeg finde det langt bedre, hvis man kort og tydeligt skrev, at amtsskolekonsulenten har pligt og ret til at besøge de skoler i amtet, hvor han som konsulent har pligter at varetage; så var fremtidige misforståelser på dette område fjernet, og så var grundlaget for, at konsulenten kunne indsende en årsberetning til ministeriet, også i orden.

At man tilstræber at gøre amtsskolekonsulenternes stilling i skoledirektionerne ens i hele landet, finder jeg rimeligt. Når amtsskolekonsulentens stilling i Sønderjylland oprindeligt blev en anden end i det øvrige land, var der særlige grunde, der gjorde en sådan forskel i stillingerne berettiget. Jeg tror også, at det er i overensstemmelse med befolkningens store flertal, når man vælger at indføre ordningen fra landet nord for den gamle grænse i Sønderjylland og ikke omvendt indfører den sønderjyske ordning hos os. Når man følger forslaget, bliver amtsskolekonsulentens stilling af rådgivende art, d. v. s. at amtsskolekonsulenten deltager i skoledirektionens møder som rådgiver, men uden stemmeret. Stemmeret i skoledirektionen bliver i fremtiden, hvis forslaget ophøjes til lov, kun tildelt de folkevalgte medlemmer, og det tror jeg, som jeg allerede har sagt, er i overensstemmelse med de ønsker, et stort flertal i befolkningen nærer.

Så er der det vanskelige spørgsmål om særundervisning. Der vil altid være en del børn, som af en eller anden grund ikke kan følge den almindelige skoleundervisning, og der er vist fra alle sider enighed om, at der